

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія сексуальності

Освітня програма: для усіх ОП

Освітній рівень: бакалаврський (перший)
магістерський (другий)

Галузь знань: для усіх галузей знань

Спеціальність: для усіх спеціальностей

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
 2. Анотація до курсу
 3. Мета та цілі курсу
 4. Результати навчання (компетентності)
 5. Організація навчання курсу
 6. Система оцінювання курсу
 7. Політика курсу
 8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психологія сексуальності
Викладач (-і)	Федик Оксана Василівна
Контактний телефон викладача	596066
Е-mail викладача	oksfedyk@ukr.net
Формат дисципліни	очна /заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	відповідно до графіку
2. Анотація до курсу	
<p>Психологія сексуальності сформувалася, об'єднавши в собі анатомо-фізіологічні, психологічні, медичні (насамперед сексологічні), соціальні, історико-культурологічні аспекти. Курс спрямований на поглиблення розуміння психотілесного розвитку особистості під впливом вікових та культурних чинників. Програма курсу передбачає оволодіння студентами базових знань з проблем сексуальності людини і сексуальних відносин між людьми, методами дослідження чоловічої і жіночої сексуальності. Дана дисципліна розкриває та формує сексуальну культуру, установки і цінності на основі сучасних наукових знань з психології сексуальності, які дадуть можливість зберегти своє сексуальне і репродуктивне здоров'я, розуміти сексуально обумовлені особливості поведінки людей, розпізнавати сексуальні дисфункції і девіації.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу: ознайомлення студентів із закономірностями та основними етапами психосексуального розвитку людини, становленням статевої самосвідомості, статевої поведінки, психосексуальної орієнтації, а також поняття "статевої конституції", етапами копулятивного циклу, особливостями чоловічої та жіночої сексуальності, здійснити аналіз порушень статевої функції та сексуальні перверзії у чоловіків та жінок, а також розглянути методи психотерапії сексуальних порушень. Сприяння збагаченому спілкуванню в соціальній комунікації, розвитку емоційного, тілесного та стратегічного інтелекту; сприяння розумінню людей у їхніх психосексуальних викликах та поведінковій динаміці.</p> <p>Цілі курсу: забезпечувати реалізацію системного підходу до висвітлення соціокультурних та психологічних аспектів сексуальності, психологічних закономірностей сексуальної поведінки, озброїти студентів знаннями з проблем вікових особливостей сексуальної поведінки, психології подружнього статевого життя, психології статевих розладів, ознайомлювати студентів з особливостями врахування соціокультурних та психологічних аспектів сексуальності у роботі психолога із клієнтами. Цільовими орієнтирами є покращення власного образу, самореалізація в стосунках та життєтворчості. Вивчення курсу допоможе виправляти персональні помилки та уникати психологічних маніпуляцій</p>	

сексуального характеру в різних сферах життя.

4. Результати навчання (компетентності)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, мислити концептуально, системно, саногенно.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним,

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, володіння соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу.

ЗК12. Здатність розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них з позицій принципу гуманізму; ставитись з повагою до мультикультурності та різноманітності

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології та сексології.

СК3. Здатність до розуміння специфіки сексуальної поведінки, діяльності та вчинків людини з огляду на її статевість та сексуальність.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ на основі анатомо-фізіологічних, вікових, психологічних, соціокультурних аспектів.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності..

ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я, сексуального здоров'я та психологічного благополуччя.

Володіння основними уявленнями про специфіку сексуальної поведінки людини, її анатомо-фізіологічні, вікові, психологічні, соціокультурні аспекти; здатність застосовувати основні методи профілактики, діагностики та терапії сексуальних порушень; володіння методами психологічної діагностики особистості з сексуальним розладом та структурний аналіз сексуального розладу; застосування психотерапевтичних технік.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Взаємодія з людьми, загальнокультурна грамотність, здатність до навчання, здатність логічно обґрунтовувати позицію, навички спілкування, уміння слухати і запитувати, формування власної думки та ін.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття

Загальна кількість годин

лекції		12			
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18			
самостійна робота		60			
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий	
	Для всіх спеціальностей	3-4		вибірковий	
Тематика курсу					
Тема	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконан ня
1. Основи сексології. Історія становлення сексології. Сексологія як міждисциплінарна галузь наукових знань.	лекція	1. Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л. Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. – 198с. 2. Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.: Арістей, 2003.-312 2. Діденко С. В., Козлова О. С. Психологія сексуальності: Підручник.- К.: Академвидав, 2009.- 304 2. Федик О. В. Психологічні і основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» / Редагування та упорядкування О. В. Федик. – Івано-Франківськ: Плай, 2019. – 195 с. (Доповнене та перевидане).	2 Проаналізуйте основні етапи становлення сексології як самостійної науки.	10 б. опитування на семінарі; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення	Впродовж семестру
2. Стать та її детермінанти. Етапи формування сексуальності. Анатомо-фізіологічні складові сексуальної поведінки. Психологія	лекція/ семінар	1. Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.: Арістей, 2003.-312 2. Діденко С. В., Козлова О. С. Психологія сексуальності: Підручник.- К.: Академвидав, 2009.- 304 с. 2. Седих К. В. Психологія	2/2 Розкрийте етапи формування сексуальності.	10 б. вибірково, під час опитування на семінарі); 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення	Впродовж семестру

сексуальності.		сімі:навч.посіб./К.В.Седи х.-К.: ВЦ»Академія»,2015.-192 с		ння	
3.Психологічні аспекти сексуальності. Сексуальна гармонія та дисгармонія подружньої пари. Статева конституція чоловіка і жінки Основні рівні розвитку сексуальної свідомості і їх взаємозв'язок із сексуальним статусом суспільства.	лекція	1.Келли Г. Основы современной сексологии. – СПб., Харьков, 2000. 2.Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312 3.Седих К.В. Психологія сімі:навч.посіб./К.В.Седи х.-К.: ВЦ»Академія»,2015.-192 с	2 Розкрити психологічні аспекти сексуальності. Охарактеризувати стадії розвитку шлюбу Дати порівняльну характеристик у видам сексуальної поведінки. підготувати наукове повідомлення «Партнерські і домінують-залежні моделі міжстатевих відносин у сім'ї».	10 б. вибірково, під час опитування на семінарі; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення	Впродовж семестру
4.Кохання. Інтимна близькість та навички комунікації Психосексуальний розвиток та статева соціалізація. Поняття статі та статево-рольових стереотипів. Формування статі Етапи формування і прояви сексуальності.	лекція	1.Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л.Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. – 198с. 2.Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312 2.Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності: Підручник.- К.:Академвидав,2009.- 304 с.	2 .Розкрити етапи формування статі	10 б. опитування на семінарі; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення	Впродовж семестру

<p>5.Сексуальна норма і патологія. Статева конституція чоловіка і жінки. Сексуальний темперамент. Психосоціальні та психологічні основи сексуальності</p>	<p>лекція/</p>	<p>1.Темкина А. Сценарии сексуальности и гендерне различия // В поисках сексуальности: Сб. статей / Под ред.. Е. Здравомысловой и А. Темкиной. – СПб.: «Дмитрий Буланин», 2002. 2.Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312</p>	<p>2 Дати характеристик у індивідуальній і партнерській нормі.</p>	<p>10 б. опитування на семінарі; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення</p>	<p>Впродовж семестру</p>
<p>6.Психосоціальні та психологічні основи сексуальності. Періодизація З. Фрейда, Е. Еріксона, Г. Васильченка, У.Мастерса та В.Джонсонс..</p>	<p>лекція/ семінар</p>	<p>1.Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л.Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. – 198с. 2.Мастерс У.Г., Джонсон В.Е., Колодин Р.К. Основы сексологии. Пер. с англ.. – М.: Мир, - 1998. 3.Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312</p>	<p>2/2 Розкрити психосексуальний розвиток особистості за З.Фрейдом. Розкрити психосоціальний розвиток особистості за Еріксоном</p>	<p>10 б. вибірково, під час опитування на семінарі; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення</p>	<p>Впродовж семестру</p>
<p>7. Сексуальне здоров'я. Чотирьохфакторна системна концепція сексуального здоров'я. Механізми психологічного захисту.</p>	<p>семінар</p>	<p>1.Федик О.В.Психологічні основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» /Редагування та упорядкування О.В.Федик. – Івано-Франківськ: Плай, 2019. – 195 с. (Доповнене та перевидане). 2.Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312 3.Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності: Підручник.- К.:Академвидав,2009.- 304</p>	<p>2 Підготувати презентацію до теми «Сексуальне здоров'я». Розкрити механізми психологічного захисту.</p>	<p>10 б. вибірково, під час опитування на семінарі; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення</p>	<p>Впродовж семестру</p>

8. Основні сексуальні розлади у чоловіків та жінок. Психогенні сексуальні розлади. Сучасні погляди на причини та умови розвитку розладів статевої ідентифікації. Методи дослідження пацієнтів з РСІ.	лекція/ семінар	1. Федик О. В. Психологічні основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» / Редагування та упорядкування О. В. Федик. – Івано-Франківськ: Плай, 2019. – 195 с. (Доповнене та перевидане). 2. Статеві розлади. Під ред. Й. М. Аптера, Київ, “Здоров’я”, 1974, – 376 с. 3. Статеві розлади. Під ред. Й. М. Аптера, Київ, “Здоров’я”, 1974, – 376 с.	2/2 Проаналізувати основні причини сексуальних розладів.	10 б. опитування на семінарі; 10 б – за підготовку додаткової інформації	Впродовж семестру
9. Терапія сексуальних розладів. Модифікації секс-терапії. Секс-коучінг. Фізіотерапевтичні методики.	лекція/ семінар	1. Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л. Н. Акімова. – Одеса: СМІЛ, 2005. – 198 с. 2. Мастерс У. Г., Джонсон В. Е., Колодин Р. К. Основи сексології. Пер. з англ. – М.: Мир, – 1998.	2/2 Назвати та охарактеризувати основні методи терапії сексуальних розладів	10 б. опитування на семінарі; 10 б – за підготовку розробки секс-терапії	Впродовж семестру
10. Психопрофілактика порушень сексуального здоров’я. Система та принципи психопрофілактики.	семінар	1. Федик О. В. Психологічні основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» / Редагування та упорядкування О. В. Федик. – Івано-Франківськ: Плай, 2019. – 195 с. (Доповнене та перевидане). 2. Келли Г. Основи сучасної сексології. – СПб., Харків, 2000.	2 Скласти програму психопрофілактичних заходів порушень сексуального здоров’я.	10 б. опитування на семінарі; 10 б – за підготовку презентації повідомлення	Впродовж семестру
					Впродовж семестру
11. Закоханість	семінар	1. Федик О. В. Психологічні основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» / Редагування та упорядкування О. В. Федик. – Івано-Франківськ: Плай, 2019. – 195 с. (Доповнене та перевидане).	2	10 б.	

<p>та кохання. Шлюбні стосунки. Шлюбний потенціал. Шлюбний вік. Психологічна сумісність партнерів. Секс у шлюбі. Цивільні шлюби. Розлучення.</p>	<p>р</p>	<p>і основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» /Редагування та упорядкування О.В.Федик. – Івано-Франківськ: Плай, 2019. – 195 с. (Доповнене та перевидане). 2.Седих К.В. Психологія сім'ї:навч.посіб./К.В.Седих.-К.: ВЦ»Академія»,2015.-192 с 3.Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності: Підручник.- К.:Академвидав,2009.- 304 с.</p>	<p>Самостійна робота</p>	<p>опитування на семінарі; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення</p>	
<p>12.Психологічна сумісність партнерів. Секс у шлюбі. Цивільні шлюби. Розлучення.</p>	<p>семінар</p>	<p>1.ФедикО.В.Психологічні основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» /Редагування та упорядкування О.В.Федик. – Івано-Франківськ: Плай, 2019. – 195 с. (Доповнене та перевидане). 2.Седих К.В. Психологія сім'ї:навч.посіб./К.В.Седих.-К.: ВЦ»Академія»,2015.-192 с 3.Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності: Підручник.- К.:Академвидав,2009.- 304 с.</p>	<p>2 Розкрийте основні функції шлюбного союзу. Проаналізуйте психологічні типи сексуальних партнерів.</p>	<p>10 б. опитування на семінарі; 10 б – за підготовку і презентацію повідомлення</p>	<p>Впродовж семестру</p>
<p>13.Статеве виховання та сексуальна просвіта. Основні</p>	<p>семінар</p>	<p>1.Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л.Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. – 198с.</p>	<p>2 Скласти програму статевого</p>	<p>10 б. самостійна робота; 10 б – за підготовку</p>	<p>Впродовж семестру</p>

<p>принципи статевого виховання та їх характеристика</p> <p>Основні методи та прийоми статевого виховання.</p>		<p>2.Формування сексуальної культури молоді / [Балакірева О.М., Галустьян Ю.М., Корегін О.Я. та ін.] – К. : Державний інститут проблем сім'ї та молоді, Український ін-т соціальних досліджень, 2004. – 132 с.</p> <p>3.Статеве виховання. Навчальний посібник з питань здійснення статевого виховання дітей від народження до юнацького віку. – Миколаїв: «Прінт-Експрес», 2010; Доступно за посиланням: http://www.refmaniya.org.ua/psycholog-ya/shlyachita-prinsipy-zdysnennya-statevogo-vichovannya</p>	<p>виховання різних груп населення.</p>	<p>у і презентацію повідомлення</p>	
--	--	---	---	-------------------------------------	--

6. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання поточної навчальної діяльності. У процесі вивчення дисципліни використовуються такі види контролю: Початковий контроль студентів здійснюється під час проведення практичних занять і включає в себе перевірку теоретичного матеріалу, методом фронтального усного опитування. Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях і включає якість засвоєного матеріалу, що охоплюється темою практичного заняття, а також сумлінністю студента в роботі на практичних заняттях. Проміжний контроль проводиться в письмовій формі (самостійна та контрольна робота). Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Оцінки з дисципліни виставляються з урахуванням поточних оцінок та підсумкової оцінки. Максимальна кількість балів при вивченні дисципліни 100 балів.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Письмової (контрольна) робота студента базується на основних питаннях лекційного курсу та питаннях винесених на самостійне опрацювання. Питання повинні бути розкриті на достатньому рівні.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни з проблем сексуальності людини і сексуальних відносин між людьми, методами дослідження чоловічої і жіночої сексуальності, формувати сексуальну культуру, установки і цінності на основі сучасних наукових знань з психології сексуальності, які дадуть можливість зберегти своє сексуальне і репродуктивне здоров'я.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Для допуску до підсумкового контролю (залік) студент повинен мати оцінки (відмінну/добру/задовільну) на семінарських заняттях за усну відповідь – мінімум 10 балів; отримати мінімальний задовільний бал за письмову самостійну роботу - мінімум 10 балів, отримати мінімальний задовільний бал за написання контрольної</p>

	роботи – мінімум 20 балів, а також засвоїти матеріал, що винесені на самостійне опрацювання – мінімум 10 балів. Мінімальний сумарний бал для допуску до підсумкового контролю з дисципліни – 50 балів.
--	--

7. Політика курсу

Політика курсу «Психологія сексуальності» передбачає відвідування лекційних та семінарських занять, перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. Студенти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, підготувати презентацію, написати самостійну роботу у письмовій формі). У випадку невиконання навчального плану з дисципліни або незадовільної оцінки на заліку студент має можливість перездати заліку за талоном №2, у разі незадовільної оцінки пропонується перездача за талоном №3 з комісією. Якщо спроби не дали позитивного результату, викладач пропонує студентові повторно вивчення дисципліни.

8. Рекомендована література

1. Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л.Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. – 198с.
2. Вестхаймер Р. Секс для чайників. – Киев, 1997.
3. Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312 с.
4. Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності: Підручник.- К.:Академвидав, 2009.- 304 https://pidru4niki.com/1584072036123/psihologiya/psihologiya_seksualnosti
5. Здравомыслов В.И., Анисимова З.Е., Либих С.С. Функциональная женская сексопатология. Алма-Ата: Казахстан, 1985. – 272 с.
6. Кочарян А.С. Личность и половая жизнь: Симптомокомплекс маскулинности/феминности в норме и патологии. – Х.: Основа, 1996. – 127 с.
7. Кочарян А.С. Личность и половая роль.-Х.: Основа, 1996. – 127 с.
8. Кочарян Г.С. Современная сексология. – К.: Ника-Центр, 2007. – 400 с.
9. Кришталь В.В., Григорян С.Р. Сексология в 4 частях. – Харьков: Академия сексологических исследований , 1999. – 1152 с.
10. Свядоц А.М. Женская сексопатология. – Кишинев: Штиинца, 1991. – 184 с.
11. Справочник по сексологии, сексопатологии и андрологии/ под. ред.. А.В. Люлько. – К.: Здоров'я 1994/-240 с.
12. Статеве виховання. Навчальний посібник з питань здійснення статевого виховання дітей від народження до юнацького віку. – Миколаїв: «Прінт-Експрес», 2010; Доступно за посиланням: <http://www.refmaniya.org.ua/psycholog-ya/shlyachi-ta-prinsipii-zdysnennya-statevogo-vichovannya>
13. Статеві розлади. Под ред. Й.М.Аптера, Київ, “Здоров’я”, 1974, – 376 с.
14. Федик О.В. Психологічні основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» /Редагування та упорядкування О.В.Федик. – Івано-Франківськ: Плай ,2019. – 195 с. (Доповнене та перевидане).
15. Формування сексуальної культури молоді / [Балакірева О.М., Галустян Ю.М., Корегін О.Я. та ін.] – К. : Державний інститут проблем сім'ї та молоді, Український ін-т соціальних досліджень, 2004. – 132 с.
16. Фрейд З. Очерки по психологи сексуальности. – Харьков, из-во «Фолио», 2000.
17. Шабль Мужчина и женщина: интимные отношения. – Кишенев, - 1990.
18. <https://sexology.education/878-2/>

Національний інститут сексології та сексуального здоров'я

Викладач: Федик Оксана Василівна